

ETIKA MƏCƏLLƏSİ

GIRIS

Daxili Auditorlar Institutu Etika Məcəlləsinin məqsədi daxili auditor pesəsinin etik standartlarını müəyyən etməkdir.

Daxili audit müəssisə və təşkilatın fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsinə yönəlmis müstəqil və obyektiv təminat və məsləhətlərin verilməsi üzrə fəaliyyətdir. Daxili audit risklərin idarə olunması, nəzarət və korporativ idarəetmə sisteminin qiymətləndirilməsinə və səmərəliliyinin yüksəldilməsinə sistemli və ardıcıl yanasmadan istifadə etməklə, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaqda müəssisə və təşkilata kömək edir.

Əsasında risklərin idarə edilməsi, nəzarət və korporativ idarəetmə sahəsində obyektiv təminatlar verilməsinə inam dayanan daxili auditor pesəsi üçün *Etika Məcəlləsi* çox vacib və zəruridir. Institutun Etika Məcəlləsinin təsiri daxili auditin tərifi çərçivəsindən kənara çıxır və iki mühüm komponenti əhatə edir:

1. Daxili auditin pesə və təcrübəsinə aid olan prinsipləri;
2. Daxili auditorların davranış normalarını müəyyənləsdirən Davranış Qaydalarını. Bu Qaydalar praktikada pesə prinsiplərinin sərhinə və tətbiqinə kömək edir və daxili auditor üçün etik rəhbər göstəricilər kimi nəzərdə tutulmuşdur.

Institutun *Etika Məcəlləsi*, «Beynəlxalq Pesə təcrübəsinin konseptual əsasları» və Institut tərəfindən nəşr etdirilmiş digər qaydalarla birlikdə, daxili auditorlar üçün rəhbər göstəricilərdir. "Daxili auditorlar" anlayışı altında Institutun üzvləri, Institutun pesə sertifikatlarının sahibləri və ya sertifikat almaya namizəd olanlar və daxili auditor pesəsinin tərifi çərçivəsində müvafiq xidmətləri göstərən şəxslər basə düşülmür.

Fəaliyyət dairəsi və tətbiqi

Bu Etika Məcəlləsi daxili audit xidmətləri göstərən şəxslərə və müəssisələrə samil edilir.

Institutun üzvləri və pesə sertifikatlarının sahibləri və ya sertifikat almaya namizəd olanlar tərəfindən Etika Məcəlləsinin pozulmasını Institut özünün Nizamnaməsinə və «İnzibati qaydalar»ına uyğun olaraq qiymətləndirəcək və münasibət bildirəcəkdir. Konkret davranış halının Davranış Qaydalarında əks olunmaması həmin davranış halının məqbul sayılmayacağını istisna etmir və buna görə Institutun üzvləri, sertifikat sahibləri və ya sertifikat almaya namizəd olanlar inzibati cəzaya cəlb edilə bilərlər.

Prinsiplər

Daxili auditorlar aşağıdakı prinsipləri rəhbər tutmalıdırlar:

1. Düzgünlük

Daxili auditorun düzgünlüyü onun fikrinə olan inamin əsaslandığı bünövrədir.

2. Obyektivlik

Daxili auditorlar audit obyektini haqqında məlumatların toplanması, qiymətləndirilməsi və ötürülməsi prosesində ən yüksək dərəcədə obyektivliyi nümayiş etdirirlər. Daxili auditorlar işə aidiyyəti olan bütün halları düşünülən şəkildə qiymətləndirir və mülahizələrində şəxsi maraqlarının və ya digər şəxslərin maraqlarının təsirinə məruz qalmırlar.

3. Məxfilik

Daxili auditorlar özlərinin fəaliyyəti prosesində aldıqları məlumatın mülkiyyət hüququna hörmətə yanasır və məlumatın açıqlanmasının hüquqi və ya pesə vəzifələrindən irəli gələn halları istisna olmaqla, müvafiq səlahiyyətləri olmadan belə məlumatı açıqlamırlar.

4. Pesəkar səriştəlilik

Daxili auditorlar daxili audit xidmətlərinin göstərilməsi üçün lazım olan bilikləri, vərdisləri və təcrübəni tətbiq edirlər.

Davranış qaydaları

1. Düzgünlük

Daxili auditorlar:

1.1. İşin icrası zamanı doğru, vicdanlı və məsuliyyətli olmalıdırlar;

1.2. Qanun çərçivəsində hərəkət etməli və qanun və ya pesə standartları tələb etdikdə, müvafiq məlumatı açıqlamaladırlar;

1.3. Daxili auditor pesəsini və ya müəssisə və təşkilatını gözdən salan aksiyaya və ya hərəkətlərdə sürətlə iştirak etməməlidirlər;

1.4. Müəssisə və təşkilatının hüquqi və etik cəhətdən düzgün olan məqsədlərinə hörmət etməli və onlara nail olunmasına töhfə verməlidirlər.

2. Obyektivlik

Daxili auditorlar:

2.1. Onların qərəzsizliyinə zərər yetirə bilən və ya zərər yetirən kimi qəbul olunan hər hansı bir fəaliyyətdə iştirak etməməlidirlər. Bu, həmçinin müəssisə və təşkilatın maraqlarına zidd ola bilən fəaliyyət və münasibətlərə aiddir;

2.2. Onların pəşəkar qərarlarına zərər yetirə bilən və ya zərər yetirən kimi qəbul olunan heç bir hədiyyəni qəbul etməməlidirlər;

2.3. Onlara məlum olan və audit obyektı barədə hesabatda göstərilmədikdə, hesabatı təhrif edə bilən bütün maddi faktları açıqlamaladırlar.

3. Məxfilik

Daxili auditorlar:

3.1. Vəzifələrinin icrası gedisində əldə etdikləri məlumatların istifadəsi və mühafizəsində ağılla hərəkət etməlidirlər;

3.2. Məlumatlardan şəxsi mənafeləri naminə və ya qanuna zidd, yaxud müəssisə və təşkilatının hüquqi və etik cəhətdən doğru olan məqsədlərinə zərər yetirə biləcək şəkildə istifadə etməməlidirlər.

4. Pəşəkar səristəlilik

Daxili auditorlar:

4.1. Yalnız yerinə yetirilməsi üçün bilik, vərdis və təcrübələrinin yetərli olduğu tapşırıqların icrasında iştirak etməlidirlər;

4.2. Daxili audit xidmətlərini «*Daxili Auditin Pəşə Təcrübəsi üzrə Beynəlxalq Standartlar*»a uyğun həyata keçirməlidirlər;

4.3. Pəşə ustalıqlarını, habelə göstərilən xidmətlərin keyfiyyətini müntəzəm olaraq yüksəltməlidirlər.